

EXPRESIVNÍ TVÁŘE, POEZIE STROMŮ A ČLOVĚK MEZI TECHNOLOGIÍ A PŘÍRODOU. TŘI NOVÉ VÝSTAVY V OBLASTNÍ GALERII LIBEREC

Tiskové oznámení | Liberec | 13. 5. 2021

V pátek 14. května 2021 se v Oblastní galerii Liberec otevírají tři nové výstavy. Intervencí #25 Baptiste Charneuxe zahajuje letošní přehlídka finalistů Cen Jindřicha Chalupického. Expresivní portréty v díle Oskara Kokoschky a jeho současníků i paralely v tvorbě dnešních umělců nachází výstava *Oskar Kokoschka a blízké tváře* v Grafickém kabinetu. Slovenští výtvarníci Denis Kozerawski, Peter Sit a Andrej Žabkay sdružení v kolektivu APART se pak v prostoru galerie –1, ve výstavě nazvané příznačně *OXIGEN*, zabývají naléhavými výzvami dnešní současnosti, jako je budoucnost současné podoby práce, naší existence v období antropocénu a postojů, které zaujímáme v současné klimatické krizi a období hrozících environmentálních katastrof.

Díky zlepšení pandemické situace se po téměř pětíměsíční uzavírce letos 4. května otevřely prostory galerie pro veřejnost. V pátek 14. května pak Oblastní galerie Liberec zahajuje letošní návštěvnickou sezónu zpřístupněním nových výstav. „*Tři projekty, jimiž se po mnohaměsíční vynucené covidové přestávce vracíme k standardnímu fungování galerie, překračují svým významem regionální i republikový rámec. Vážím si spolupráce se Společností Jindřicha Chalupického, díky níž můžeme v Liberci představit mladého výtvarníka Baptiste Charneuxe, který navazuje na to nejaktuálnější z tradice meziválečného francouzského surrealismu,*“ říká ředitel Oblastní galerie Liberec Pavel Hlubuček. A pokračuje: „*S radostí vítám tři vynikající slovenské výtvarníky, Denise Kozerawského, Petera Sita a Andreje Žabkaye, kteří právě v naší galerii bilancují devět let své tvůrčí činnosti, dalece přesahující hranice výtvarného umění. A konečně, ve skromných podmínkách grafického kabinetu jsou nyní na vzácných litografiích k vidění expresivní zobrazení lidské tváře v dílech Oskara Kokoschky a jeho vrstevníků v nečekaných souvislostech.*“

Finalisté Ceny Jindřicha Chalupického – Intervence #25 (do 26. září 2021)

Intervence finalistů Cen Jindřicha Chalupického do prostoru galerie pokračují číslem #25. Baptiste Charneau, finalista z roku 2019, dlouhodobě působí mezi Francií, Českou republikou a Belgií. Pro výstavu v Oblastní galerii Liberec vytvořil novou sérii keramických soch doplněných o kovové a skleněné komponenty, volně inspirovaných básněmi Claude Cahun *Aveux non avenues* z roku 1930. Objekty na hraně

uměleckého artefaktu a předmětů zdánlivě přírodní povahy přinášejí do galerijního prostředí ozvěny mechem a lišejníkem obrostlých stromů z listnatých lesů severovýchodní Francie. „*Diváci mají na výstavě Lichen, tedy lišejník, možnost pozorovat tenkou hranici mezi uměleckým artefaktem a přírodním materiálem, na které umělec v případě jeho nejnovějších sochařských realizací balancuje,*“ říká k výstavě kurátorka ze Společnosti Jindřicha Chalupického, Veronika Čechová.

Oskar Kokoschka a blízké tváře (do 5. září 2021)

Grafický kabinet je věnován výstavě kurátorky Evy Bendové *Oskar Kokoschka a blízké tváře*. Portrét jako nadčasové téma umění a jeho dějin i možnosti zachycení tváře kresbou představí v kresebných variantách expresivního portrétu jak v litografiích Oskara Kokoschky, tak i umělců jemu výrazově blízkých.

Oskar Kokoschka, který v ostré výrazné kresbě zachycuje známé i méně známé vzdálené osobnosti, se soustředí na prožitky, gesta i komplexní charakter jedince. Nebojí se nadsázky. Vystihuje výrazné rysy tváře, povahu člověka i konkrétní osobní prožitek, jakým je například poslech hudby. Používá prostředky, které jsou v moderním umění nadčasové. Umělci německého okruhu a Kokoschkovi současníci v černobílé zkratce mohou mít blízký přístup, existenční situace se zrcadlí lidem ve tváři. Nadčasovost přístupu reprezentují výrazné osobnosti současné umělecké scény, pro něž je expresivní portrét klíčovým tématem tvorby. Kromě několika časových rovin dokládající univerzální jazyk kresby a umělecké expresivní zkratky výstava upozorňuje na bohatství fondů českých galerií. K výstavě vychází malý katalog, v němž litografie umělce budou dány do kontextu s blízkými přístupy současného umění. Vystavena budou díla z fondů Oblastní galerie Liberec, Západočeské galerie v Plzni, Národní galerie v Praze a díla současných umělců.

2

OXIGEN / APART Collective – Denis Kozerawski, Peter Sit, Andrej Žabkay (do 22. srpna 2021)

Slovenský umělecký kolektiv APART ve svých projektech překračuje hranice mezi uměleckou tvorbou, kurátorskou, publikační a teoretickou činností i řadou dalších institucionálních aktivit. Uskupení s řadou obměňujících se členů získalo v posledních letech výraznou pozici nejen v rámci slovenské, ale i střeoevropské umělecké scény.

Mezi témata zajímavější toto uskupení patří především otázka společenské zodpovědnosti umělce, tvůrčí dialog se zásadními tezemi současného filozofického a kritického myšlení i dnes tak aktuální ekologická problematika. Výstavní projekt APART kolektivu pro prostor –1 v Oblastní galerii Liberec je pojatý jako tvůrčím přístupem uchopená retrospektiva několika zásadních realizací tohoto uskupení. „*Divák by mal mať pocit, že sa prechádza výskumom, ktorý sme vyvíjali posledné obdobie,*“ říká jeden z vystavujících umělců Peter Sit. „*Inštalácia bude dosť senzorickým zážitkom, ktorý bude obsahovať vône, rôzne farebné svetelné inštalácie a na emócie útočiace zvukové diela.*“ Zájem autorů o kritické problémy současného světa se odráží v jejich ohledávání možností i limitů sociální utopie a syntézy umělecké tvorby s běžnou realitou.

Dramaturgie výstav i dalších akcí pro veřejnost je v letošním roce stejně jako v ostatních kulturních institucích i v Oblastní galerii Liberec ovlivněna současnou pandemickou situací a s ní spojenými bezpečnostními opatřeními. Přesto galerie připravuje pro nadcházející sezónu bohatý a zajímavý program. *„Každý návštěvník, ať už vyznavač toho nejnovějšího na výtvarné scéně, nebo naopak konzervativní milovník klasického výtvarného projevu, by u nás měl najít něco, co ho zaujme a osloví. A to je také směr, který budeme chtít udržet i v budoucnu,“* uzavírá ředitel galerie Pavel Hlubuček.

Výstavy se konají s podporou Ministerstva kultury.

Kontakt pro média:

Mgr. Dagmar Fialová | E: dagmar.fialova@ogl.cz; pres@ogl.cz | M: + 420 724 412 271

PŘEHLED VÝSTAV

Intervence #25. Baptiste Charneau – Lichen

14. května 2021 – 26. září 2021 | Oblastní galerie Liberec

Kurátorka výstavy: Veronika Čechová

Produkce: Jaroslav Trojan

Finalista Ceny Jindřicha Chalupického z roku 2019 Baptiste Charneau, působící dlouhodobě mezi Francií, Českou republikou a od roku 2020 také Belgií, tvoří převážně v médiu keramiky a prostorové instalace. Pro výstavu v Oblastní galerii Liberec vytvořil novou sérii keramických soch doplněných o kovové a skleněné komponenty, volně inspirovaných básněmi Claude Cahun *Aveux non avenues* z roku 1930. Objekty balancující na hraně uměleckého artefaktu a objektů zdánlivě přírodní povahy přinášejí do galerijního prostředí ozvěny mechem a lišejníkem obrostlých stromů z listnatých lesů severovýchodní Francie.

Baptiste Charneau (*1991, Charleville-Mézières) je francouzský vizuální umělec. Je absolventem Národní akademie výtvarných umění v Caen. Je členem nezávislého uměleckého spolku Bubahof, který sídlí v pražských Strašnicích. Autorova převážně instinktivní práce a citlivé zacházení s materiálem se realizuje v drobných i velkoformátových keramických objektech a velkorysých instalacích, které někdy odkazují ke stavebním nebo konstrukčním prvkům, jindy nabývají takřka tělesných, organických forem. Výsledné práce jsou labyrintem vizuálních cest, pro které umělec nachází inspiraci v architektuře, biologii, technice, ale také ve všedních předmětech nebo objektech populární kultury. V České republice Charneau kromě menších projektů v nezávislých prostorech představil svou práci především na samostatné výstavě v Centru pro současné umění FUTURA (2018), vystavoval také ve Francii nebo Polsku.

4

Oskar Kokoschka a blízké tváře

14. května 2021 – 5. září 2021 | Oblastní galerie Liberec, Grafický kabinet

Kurátorka výstavy: Eva Bendová

Produkce: Markéta Kroupová

Kanonickým a nadčasovým tématem umění a jeho dějin je portrét, obraz tváře. Výtvarným možností malířského portrétního byla věnována řada výstav. Jaké jsou ale možnosti zachycení tváře kresbou, hlavně jejího expresivního výrazu?

Před sto lety, ve dvacátých letech minulého století získávají expresivní kresby tváří monumentální podobu díky Oskaru Kokoschkovi. Své kresby vydával Kokoschka v podobě rozměrných litografických alb jako cykly, první litografie uskutečnil mezi lety 1914–1919 a pokračoval celý svůj dlouhý život. Jeho tváře – portréty současníků (Max Reinhard, Maria Orska) a sondy do „nitra“ člověka (cyklus Koncert) oslovily publikum svou drsnou expresivností. Kokoschka usiloval o „syntetický“ portrét – objektivní a subjektivní zároveň, obraz, který vystihuje člověka přes prožitky, cit, rozum i zapojením všech smyslů. Expresivita (expresivní výraz) však není jednoznačně vymezenou kategorií, existovala a existuje celá řada možností, jak „vnitřní pohyb“ vizualizovat. Kokoschka používá prostředky, které jsou v moderním umění nadčasové. Umělci německého okruhu a Kokoschkovi současníci mohou mít blízký přístup (August Brömse, Kaethe Kollwitz). Ve tvářích se zrcadlí těžké existenční poměry, kterými si zobrazení lidé procházeli.

Jaká je pak situace na poli současného umění? Expresivní vyjádření obličeje není odsunuté do podoby kresebného záznamu soukromých deníků, skicářů, jakkoliv právě v této autorsky nekorigované podobě bude vždy autentickým výrazným sdělením, sdělením zrcadlícím „démony duše“. Expresivita se objevuje v podobě nadsázky, v symbolické rovině obsahu, ve strategiích pohledu, práce s fragmenty, transformacích forem nebo živelných i redigovaných prezentacích „vnitřního světa“. Nadčasovost přístupů reprezentují výrazné osobnosti současné umělecké scény, pro něž je expresivní zobrazení tváře klíčovým tématem tvorby – Martin Mulač ve svých denících a aktuálním cyklu Nekrology, Jakub Gajdošík v řadě imaginárních tváří, vycházející z jeho komiksové tvorby, Tomáš Jetela, který je nejbližší subjektivně-objektivnímu portrétu, a také ti umělci, kteří se námětů dotknou ve své privátní tvorbě, ve skicácích, náčrtech nebo výjimečném cyklu – David Böhm a Jiří Franta, sochaři Tereza Eisnerová a Marek Škubal nebo Šimon Brejcha. Co všechno může být expresivní? Univerzální jazyk „prvotní“ kresby se zdá být ideálním experimentálním polem.

Vystavující umělci:

Oskar Kokoschka (1886–1980)

August Brömse (1873–1925)

Käthe Kollwitz (1867–1945)

Rudolf Mather (1891–1975)

Emil Orlik (1870–1932)

David Böhm (*1982) a Jiří Franta (*1978)

Šimon Brejcha (*1963)

Jakub Gajdošík (*1988)

Tereza Eisnerová (*1981)

Martin Mulač (*1988)

Tomáš Jetela (*1986)

Vratislav Ševčík (*1953)

Marek Škubal (*1986)

Zapůjčitelé:

Národní galerie v Praze
Západočeská galerie v Plzni
Památník národního písemnictví
Soukromé sbírky
a sbírky Oblastní galerie Liberec

OXIGEN / APART Collective – Denis Kozerawski, Peter Sit, Andrej Žabkay

14. května 2021 – 22. srpna 2021 | Oblastní galerie Liberec, Galerie –1

Kurátor výstavy: Viktor Čech

Produkce: Zuzana Štěpanovičová

Slovenský umělecký kolektiv APART (působící již od roku 2012) ve svých projektech překračuje hranice mezi uměleckou tvorbou, kurátorskou, publikační a teoretickou činností i řadou dalších institucionálních aktivit. Uskupení s řadou obměňujících se členů získalo v posledních letech výraznou pozici nejen v rámci slovenské, ale i středoevropské umělecké scény.

Mezi témata zajímavější toto uskupení patří především otázka společenské zodpovědnosti umělce, tvůrčí dialog se zásadními tezemi současného filozofického a kritického myšlení i dnes tak aktuální ekologická problematika. Vedle kolektivní umělecké činnosti členů tohoto uskupení jeho aktivity zahrnují i publikační činnost a kurátorské vedení stejnojmenného výstavního prostoru v Bratislavě. V posledních letech kolektiv zrealizoval výstavní projekty v řadě slovenských, českých i zahraničních galerií (Kunsthalle Bratislava, Galerie Hlavního města Prahy, Karlin Studios v Praze, ACUD Galerie Berlin, Red Gallery London atd.) Na liberecké výstavě vystoupí sdružení APART v zastoupení tvůrčí trojice Denis Kozerawski, Peter Sit a Andrej Žabkay (všichni SK).

Výstavní projekt APART kolektivu pro prostor –1 v Oblastní galerii Liberec je pojatý jako tvůrčím přístupem uchopená retrospektiva několika zásadních realizací tohoto uskupení. Zájem autorů o kritické problémy současného světa se odráží v jejich ohledávání možností i limitů sociální utopie a syntézy umělecké tvorby s běžnou realitou. Jejich vhléd do možností lepší budoucnosti tohoto světa je spojen s reflexí řešení nabízejících aktuální teoretický diskurz. Politika a biologie, sociologie i filozofie v myšlenkách jejich progresivních představitelů jsou pro ně opačnou stranou zrcadla jejich tvůrčí poetiky.

Tam, kde věda definuje a artikuluje přesné pojmy, zde nastupuje dynamický proud tvůrčího myšlení, které za pomoci své vizuální řeči, kontextualizovaných fragmentů reality i kolektivního uměleckého dialogu vztahuje kritické jevy současného světa k divákovi tak, jaké skutečně jsou: dynamické, složité ve své uchopitelnosti a relativní ve svém časovém i sémantickém smyslu. Estetika dnešní masové vizuality a spotřebních produktů je tu konfrontována s interpretací prostřednictvím videí, obrazů, zvuku a znaků. Výsledná instalace je pro diváka průsečíkem mezi krizí a nadějí, do níž vstupuje jako tělo v jeho dnešních zásadních aspektech – tělo kulturní, tělo politické i tělo biologické.

Vystavená díla:

Apart Collective: Possibility of Preserving, 2017

Instalace: neony, fotografie objektu, antuka, lehátko, antidekubitní matrace, zvuk – voiceover

Apart Collective: Continuously growing horizontal underground stems – geopoetics in times of Anthropocene, 2017

Instalace: vaničky s mikrobiomem, video – Vessel (biohackeři), zvuk – soundscape – Chaosdroid

7

Apart Collective: Surface depression and emerging of new habitats, 2019

Instalace: fotografie v rámu – Xenoflie, frankincense v energy drincích

Apart Collective: Aesthetics of Fire, 2019

Instalace: video – Olovo, zvuk – voiceover – T. J. Demos, objekt – ohořelé dřevo